

UANMELDT PÆDAGOGISK TILSYN 2023

SOLSTRÅLEN VUGGESTUE, SEPTEMBER 2023

Indholdsfortegnelse

UANMELDT PÆDAGOGISK TILSYN 2023	0
SOLSTRÅLEN VUGGESTUE, SEPTEMBER 2023.....	0
1 INTRODUKTION	2
2 STRUKTUREL KVALITET	3
2.1 Normering og gruppestørrelse og -organisering.....	3
2.2 Fysiske omgivelser - indendørs og udendørs.....	3
2.3 Uddannelse, efteruddannelse og personalestabilitet.....	4
2.4 Den styrkede pædagogiske læreplan	5
2.5 Politisk prioriterede indsatser.....	5
3 PROCESKVALITET	6
3.1 Relationer, Børneperspektivet og Børn i udsatte positioner	6
Lege - og aktivitetsmuligheder	6
3.2 Forældresamarbejde.....	7
4 RESULTATKVALITET	8
4.1 Det pædagogiske arbejde med sprogudvikling og de sproglige læringsmiljøer	8
4.2 Overgange	8
5 SAMMENFATNING	9
5.1 Opsummering af punkter til videreudvikling.....	9
6 Deltagere ved tilsynet	10

1 INTRODUKTION

Det pædagogiske tilsyn tager udgangspunkt i det pædagogiske grundlag i Den styrkede pædagogiske læreplan. Formålet med det pædagogiske tilsyn er at:

- sikre, at alle dagtilbud lever op til det ansvar, de har ifølge lovgivningen, samt til de kommunale rammer og prioriterede indsatser.
- kvalificere og udvikle den pædagogiske praksis ved at skabe rum for refleksion over kvaliteten af læringsmiljøerne i dagtilbuddene, som har afgørende betydning for børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- indsamle viden om den pædagogiske praksis på tværs af dagtilbuddene med henblik på kvalitetsudvikling af hele dagtilbudsområdet.

Tilsynet bygger på data, observationer og dialog omkring tre kvalitetsparametre, der kendetegner kvalitet i dagtilbud – strukturel, proces og resultat kvalitet:

Strukturel kvalitet omhandler de forhold, den pædagogiske praksis arbejder indenfor. Det kunne fx være fysiske rammer, normering og uddannelse af personalet.

Proceskvalitet handler om den pædagogiske kvalitet, herunder interaktioner mellem børn og voksne og børns sociale og emotionelle udvikling gennem leg og aktiviteter.

Resultatkvalitet handler om, hvorvidt børnene bliver skoleparate og udvikler f.eks. sproglige kompetencer af at gå i dagtilbud. Strukturel kvalitet og proceskvalitet er i høj grad en forudsætning for resultatkvalitet, men man kan også til en vis grad arbejde målrettet med resultatkvalitet.

Det pædagogiske tilsyn trækker på forskning i, hvad der kendetegner kvalitet i dagtilbud (EVA, 2018) og KIDS, som er et redskab til vurdering og udvikling af kvalitet i dagtilbud (Ringsmose og Kragh-Müller, 2015)

Tilsynsrapporten fungerer som materiale for tilbagemelding af tilsynsbesøget og det afsluttende dialogmøde mellem dagtilbuddet og tilsynsførende. Rapporten rummer konkrete vurderinger og anbefalinger, for dermed at kunne bidrage til det videre arbejde med udviklingen af pædagogisk kvalitet i det pågældende dagtilbud.

Tilsynet sonderer mellem udviklingsmuligheder, anbefalinger og skærpede forhold. Ved en udviklingsmulighed peger tilsynet på potentiale, som der kan arbejdes videre med, hvis dagtilbuddet har fokus her. Ved en anbefaling råder tilsynet til, at der arbejdes videre med punktet. Der kan også peges på skærpede forhold, hvis der ikke leves op til lovgivning eller politisk beslutning. I sidste tilfælde vil der ikke være tale om anbefalinger, men udviklingskrav.

I Solrød Kommune ligger tilsynsopgaven i Sekretariat for Læring & Udvikling. Krav til det pædagogiske tilsyn med dagtilbud er fastsat i dagtilbudslovens § 5.

2 STRUKTUREL KVALITET

Strukturel kvalitet kan forstås som de rammer og forhold, som den pædagogiske praksis arbejder inden for og er påvirket af økonomi, organisering, ledelse mm. i dagtilbuddet.

2.1 Normering og gruppestørrelse og -organisering

Normering og gruppestørrelse behandles ofte sammen i forskningen i dagtilbud på området. Med normering menes her forholdet mellem antal voksne og børn.

Gruppestørrelse er organiseringen af børnene inden for en given normering og kan både omhandle fx antal børn på en stue, antal børn i en specifik aldersgruppe eller gruppesammensætningen i forbindelse med aktiviteter.

I henhold til bekendtgørelsen om minimumsnormeringer opgøres normeringen i daginstitutioner som forholdet mellem antallet af indskrevne børn og antallet af pædagogisk personale. Normeringen opgøres som et årligt gennemsnit på kommuneniveau¹.

Overordnet vurdering af normering, gruppestørrelse og -organisering i Solstrålen vuggestue

I Solrød Kommune er den gennemsnitlige normering 2,9 børn til 1 voksen i vuggestue.

Under tilsynsbesøget blev der observeret mellem 9-11 børn per gruppe på stuerne. Tilsynsførende observerede en fin balance i personalets fordeling på stuerne i forhold til antallet af børn.

Ledelsen bemærker, at der er en god samarbejdskultur ift. organisering med en klar fordeling og struktur personalerne imellem, som afspejler de pædagogiske værdier og efterlader et nærvær med børnene.

2.2 Fysiske omgivelser - indendørs og udendørs

Dagtilbuddets fysiske rammer defineres af dets inde- og udemiljø, dvs. bygninger, indretning af indendørs og udendørs rum, interiør samt genstande, legetøj og legeredskaber. Dagtilbuddets fysiske rammer tænkes ofte, som en given og statisk størrelse, men megen forskning peger på de fysiske rammer som en dynamisk størrelse, dvs. rammer, der ændrer sig eller skifter mellem at fungere som ramme for forskellige aktiviteter. Flere studier belyser, hvorledes de fysiske rammer bliver en betydningsfuld strukturel faktor for kvalitet i dagtilbud, og hvordan tilrettelæggelsen af disse kan anvendes aktivt til at strukturere praksis og børns aktiviteter.

Med afsæt i ovenstående viden har tilsynet fokus på, hvordan institutionen er indrettet og de muligheder, indretningen giver for børnenes trivsel, udvikling, leg og læring.

---

¹ Når normeringen i vuggestue er under eller lig 3 børn pr. pædagogisk personale og normeringen i børnehave er under eller lig 6 børn pr. pædagogisk personale i gennemsnit overholder kommunen lovkravet (lovkravet er først gældende fra den 1. januar 2024). Er normeringen højere end henholdsvis 3 og 6 børn pr. pædagogisk personale, er der for mange børn pr. pædagogisk personale i kommunen i forhold til lovkravet om minimumsnormeringer i 2024.

Pædagogisk personale i normeringsopgørelsen omfatter følgende: Pædagoger, Pædagogiske assistenter, Pædagogmedhjælpere, Pædagogiske ledere, Pædagogstuderende, Pædagogiske assistentelever. Under betegnelsen pædagogisk personale indgår også: Vikarer for pædagogisk personale, samt Pædagogisk personale, som varetager forskellige støttefunktioner i relation til børnene i daginstitutioner. Herved forstås fx støttepædagoger, ressourcepædagoger og lignende. Opgørelsen omfatter altså personale, som helt eller delvist har pædagogiske opgaver i relation til børnene.

Overordnet vurdering af fysiske rammer i Solstrålen vuggestue

Solstrålen vuggestue er en midlertidig institution opført i pavillioner med dertilhørende legeplads.

De fysiske omgivelser indendørs er nyetableret og indbydende. Vuggestuen består af 3 stuer, et fælles køkkenområde samt pusle- og toiletrum og et gangareal med garderobepladser. Der er legetøj og materialer til rådighed for børnene og legetøjet er velholdt og intakt. På nogle af stuerne hænger der billeder af legetøj og materialer, som er uden for barnets rækkevidde og på alle stuer hænger børnenes produkter i børnehøjde.

Anbefaling, indendørs: Det anbefales, at der indrettes flere tematiserede legeområder i børnehøjde og at de nuværende styrkes, så det bliver tydeligt for børnene, hvad de kan og må hvor.

De fysiske omgivelser udendørs giver gode betingelser for lege og aktiviteter. Legepladsen er alderssvarende for børnegruppen og giver gode udfoldelsesmuligheder. Legepladsen råder bl.a. over en bakke med rutsjebane, en sansegyng, en urtehave, en stor sandkasse med dertilhørende legehus samt en større bakke med tunnel og plakater med dyr- og naturliv langs hegnet. Der er legematerialer til rådighed for børnene.

Udviklingsmulighed, udenfor: Man kan med fordel overveje at styrke de tematiserede legeområder udendørs, bl.a. gennem visuel støtte til lege med cykler og evt. ved legehus- og sandkasseområdet.

Ledelsen bemærker, at man ved opstart af vuggestuen naturligt har haft fokus på indkøb af legetøj, der var alderssvarende for de mindste børn og at man ved fremadrettet vil indkøbe materialer og legetøj, der afspejler den største gruppe af vuggestuens børn.

Ledelsen bemærker, at man i personalegruppen overvejer at lave udekasser med forskelligt legetøj med henblik på læringsmiljøerne ude.

2.3 Uddannelse, efteruddannelse og personalestabilitet

Pædagogiske kompetencer er vigtige for kvaliteten i dagtilbuddene. Forskning viser, at kvaliteten af dagtilbud har stor betydning for børns udvikling (EVA, 2017). Uddannet pædagogisk personale er en vigtig kvalitetsfaktor, idet uddannelsesniveaue har positiv betydning for bl.a. kvaliteten af de samspil og relationer, som børnene får mulighed for at indgå i, og for børnenes kognitive og sociale udvikling.

Overordnet vurdering af uddannelse, efteruddannelse og personalestabilitet

Solrød Kommune har en målsætning om, at 60% af personalet i daginstitutionerne er pædagogisk uddannet. Andelen af pædagoguddannede i Solstrålen vuggestue er pr. september 2023 44,44 %.

Der er en fast pædagog på hver stue, en pædagogisk assistent og en medhjælper på hver stue. Der er 3 pædagogiske assistenter med høj faglighed og et godt teamsamarbejde på tværs af stuerne omkring børnene i huset.

Alle solstrålens personaler gennemgår uddannelse i barnets sprogtiltagelse og sprogudvikling og arbejder stuevis med det gennem opgaver og undervisning.

Solstrålen vuggestue har et fagligt fyrtårn, som tager diplom modul i den styrkede læreplan, og har i sommeren og efteråret 2023 haft 3 medarbejdere på kursusforløb i den styrkede læreplan. Derudover tager afdelingslederen diplom i ledelsen og ledelsen er generelt opmærksom på løbende at efteruddanne personalegruppen.

Ledelsen bemærker, at der er et godt arbejdsmiljø og kultur i huset, samt at sygefraværet er lavt.

2.4 Den styrkede pædagogiske læreplan

Den styrkede læreplan er et fælles pædagogisk værdigrundlag for alle dagtilbud med dertilhørende læreplanstemaer. Det er lovbestemt, at alle dagtilbud skal have en læreplan og at den skal evalueres hvert andet år.

Ledelsen bemærker, at der arbejdes med læreplanen og læreplanstemaerne og at der gøres brug af hverdagevalueringer. Solstrålen arbejder ud fra en todelt evalueringskultur, og pt. evalueres læringsmiljøerne med tanke på at der skal udvikles en ny læreplan i 2024.

2.5 Politisk prioriterede indsatser

I dialogmødet har tilsynsførende og ledelsen en drøftelse af dagtilbuddets arbejde med politisk prioriterede indsatser.

Ledelsen bemærker, at man arbejder med dannelsesstrategiens 4 karaktertræk gennem læreplansarbejdet og i det daglige pædagogiske arbejde med børnene.

Da Solstrålen er en nyetableret institution, har de ikke været en del af uddannelsesforløbet med brug af medieguiden. Ledelsen bemærker dog, at der arbejdes med vægt på at gøre børnene nysgerrige, udvikle gå på mod og være undersøgende på omverden, samt at teknologien anvendes til musik og til at udfolde temaer, eksempelvis dyrenes lyde og lignende.

Alle personaler deltager på sproguddannelsesforløbet og der er en udpeget sprogansvarlig, som deltager på de kommunale sprognetworksmøder.

3 PROCESKVALITET

Proceskvalitet er udtryk for den kvalitet, der findes i det pædagogiske arbejde, og som opstår bl.a. i relationer mellem børn og voksne og gennem læringsmiljøets stimulering af børns sprog og generelle kompetenceudvikling. Proceskvalitet omfatter også kvaliteten af de pædagogiske kompetencer, herunder interaktion med børn i forbindelse med leg og læring.

Som redskab til at vurdere proceskvaliteten benyttes KIDS, som er et redskab til at vurdere den pædagogiske kvalitet i børnenes lærings- og udviklingsmuligheder i det pædagogiske miljø i dagtilbuddet. KIDS tager udgangspunkt i forskning om pædagogisk kvalitet og udviklingspsykologisk viden om, hvordan børn lærer og udvikler sig.

3.1 Relationer, Børneperspektivet og Børn i udsatte positioner

Relationer mellem barnet og de omgivende voksne samt relationen børn imellem har grundlæggende betydning for barnets udvikling. Det fremgår af forskning og af udviklingspsykologisk viden, at en udviklingsfremmende relation mellem det pædagogiske personale og børnene, en god relation mellem det pædagogiske personale og forældrene og endelig gode relationer børnene imellem er væsentlige indikatorer på god pædagogisk kvalitet.

I Danmark har vi en lovgivning, der slår fast, at børns oplevelser skal inddrages i arbejdet med at skabe et godt pædagogisk læringsmiljø. Ifølge forskning konkluderes det at kvaliteten i dagtilbuddet hænger tæt sammen med de voksnes evne til at inddrage børnene og deres perspektiver i hverdagen.

Overordnet vurdering af det pædagogiske arbejde med relationer, børneperspektivet og børn i udsatte positioner i Solstrålen vuggestue

Det pædagogiske personale er opmærksomme på børnene og samværet bærer præg af interesse og engagement, og det er tydeligt, at personalet kender hvert enkelt barn som en lille person.

Personalet er imødekommende, tilbyder sin hjælp og støtte, når barnet har behov for følelsesmæssig støtte. Personalet er opmærksomme på børnenes nonverbale udtryk og intentioner og kommunikerer i overensstemmelse med deres alder og udviklingsmæssige forudsætninger.

Personalet observeres som gode forbilleder for børnene, er troværdige og taler venligt og i god tone til børnene.

Anbefaling: Man kan med fordel øge opmærksomheden på den guidede voksenstøtte til børnenes indbyrdes relationer og venskaber i det pædagogiske arbejde med de yngste børnegrupper. Her tænkes der særligt på hjælp til inddragelse i, eller vedligeholdelse af, en leg, for de børn der ikke selv formår at komme ind i legen eller forblive i en legerelation/aktivitet.

Udviklingsmulighed: Man kan med fordel arbejde undersøgende og konfliktmæglende ved konflikter børnene imellem, gennem brug af spejling og mentalisering, så børnene opfordres til at indtage andres perspektiver og så de selv får støtte til at indgå i situationer, hvor de kommer til at handle impulsivt/uhensigtsmæssigt.

Lege - og aktivitetsmuligheder

For at kunne udvikle sig har børn brug for, at lege med andre børn og blive mødt af nærværende voksne. Der skal være tilbud om aktiviteter og gode lege- og læringsmuligheder i institutionerne. Noget at være sammen om i et fælles tredje. Børn lærer og udvikler sig gennem leg med hinanden og gennem

aktiviteter, der tager udgangspunkt i barnets interesser, alder og udvikling sammen med andre børn og med voksne. Hvordan voksne kommunikerer og interagerer med børn i samspil fra den helt tidlige barndom og med de fysiske læringsmiljøer, er essentielt for børns læring og udvikling.

Overordnet vurdering af lege- og aktivitetsmuligheder i Solstrålen vuggestue

De planlagte aktiviteter foregår i mindre læringsmiljøer med en god fordeling af personalet. Der er aktiviteter både formiddag og eftermiddag, og der observeres ikke voksen snak henover hovedet på børnene.

Det er muligt for børnene at vælge mellem at deltage i de vokseninitierede aktiviteter og at engagere sig i noget andet. De observerede aktiviteter er varierede, så de giver børnene mulighed for en bred erfaringsdannelse. Børnene har mulighed for længerevarende og fordybet leg.

Der observeres generelt en høj grad af engagement og interesse fra personalets side i såvel voksen – og børneinitieret aktiviteter.

Anbefaling: I den frie leg anbefales det, at etablere lege og aktiviteter med øje for de børn, der kan være i udsatte positioner i den selvorganiseret leg, med henblik på inklusion.

Udviklingsmulighed: Man kan med fordel øge opmærksomheden på personalet som faciliterende for børnenes indbyrdes leg, så alle børn indgår i legeoplevelser og relationer med hinanden.

3.2 Forældresamarbejde

Et velfungerende forældresamarbejde forudsætter gode relationer mellem forældrene og det pædagogiske personale. Et godt samspil mellem dagligdagen derhjemme og dagligdagen i dagtilbuddet bidrager til at skabe et dagtilbud af højere kvalitet, hvor der er et godt læringsmiljø, og hvor børnene trives og er glade for at være.

Overordnet vurdering af forældresamarbejdet i Solstrålen vuggestue

Under tilsynsbesøget blev det observeret, at personalet har en fin opmærksomhed på forældrene ved aflevering/afhentning, og tilsynsførende fik indtryk af, at forældresamarbejdet i disse situationer bar præg af nærvær og ro, hvor fokus var på barnets overgang til leg og aktivitet.

Ledelsen bemærker, at der er et fint forældresamarbejde, og at der ved indkøringer er opstartssamtaler samt samtaler ca. 3 måneder efter opstart, hvor det pædagogiske redskab alle med anvendes som afsæt for samtalen.

Ledelsen bemærker, at personalet indbyder dialog omkring barnets dag i det daglige forældresamarbejde, og at der udsendes et nyhedsbrev 1 gang om måneden, så forældre har føling med det pædagogiske fokus, samt at Aula bruges som ugentlig formidlingskanal. Derudover er der i institutionen sociale aktiviteter med forældrene, med stor opbakning og deltagelse. Der er valg til forældrebestyrelse i oktober med kommende fælles bestyrelse mellem spiren vuggestue og solstrålen vuggestue.

4 RESULTATKVALITET

Resultat kvalitet omhandler børnenes udbytte ved at gå i dagtilbud, både her og nu og på længere sigt. Det gælder børns trivsel, læring og udvikling – kognitivt, socialt og motorisk.

4.1 Det pædagogiske arbejde med sprogudvikling og de sproglige læringsmiljøer

Børn udvikler deres kommunikation og sprog i nære relationer med deres forældre, i fællesskaber med andre børn og i samspil med det pædagogiske personale. Børns kommunikation og sprog har afgørende betydning for en række forhold. Det giver dem mulighed for at udtrykke sig, danne relationer, indgå i fællesskaber og indsamle viden – og på længere sigt har det betydning for, hvordan de klarer sig i skolen og i livet (EVA, 2019).

Overordnet vurdering af det pædagogiske arbejde med sprog og kommunikation i Solstrålen vuggestue

De fysiske omgivelser giver gode betingelser for kommunikation. Der observeres generelt dialog og samtaler mellem børnene og personalet. Samtalerne har "flere led", hvor der stilles spørgsmål og gives svar, både af barn og voksen og personalet har i høj grad øje for barnets nonverbale sprog og inddrager det som en del af dialogen med barnet og børnegruppen.

Det pædagogiske personale opfordrer børnene til dialog og sætter ord på egne handlinger, hvilket understøtter den sproglige udvikling.

Der er observeret forskellige sprogstimulerende indsatser gennem hele dagen.

Udviklingsmulighed: Det er forskelligt fra stue til stue i hvor høj grad der er indrettet med vægt på sprogstimulering. Man kan overveje, at anvende symboler og legetøjets navn på hylder mv., så det er tydeligt for børnene hvad der kan benyttes på hylder uden for barnets rækkevide.

4.2 Overgange

Vi ved fra forskning, at overgange kan være en sårbar tid for børn. Tilsynet har fokus på dagtilbuddets overgangsarbejde fra vuggestuestart til børnehave og videre over i skolen. Ligeledes har tilsynsførende fokus på overgangen i afleverings – og hentesituationer ved tilsynsbesøget.

Forskning viser, at de voksnes fokus på det enkelte barns dannelse, færdigheder og behov er afgørende for, at børn oplever gode overgange. Det betyder, at fagprofessionelle skal have fokus på børnenes perspektiver, som kan hjælpe til at understøtte børnenes interesse og motivation for overgange (Den gode overgang, 2020).

Overordnet vurdering af arbejdet med overgange i Solstrålen vuggestue

Der observeres en genkendelig struktur ved afleveringssituationer. Personalet er opmærksomme på barnet og skaber en tryk og rolig overgang ved skiftet.

Ledelsen bemærker, at der har været overgangsbesøg til de børnehaver, børnene har overgået til i Solrød Strand området, og at forældre inviteres til en 2 års samtale, med blik for barnets kommende overgang til børnehave og hvad man fælles skal arbejde videre med frem til børnehavestart, eksempelvis barnets selvhjulpethed.

5 SAMMENFATNING

5.1 Opsummering af punkter til videreudvikling

Tilsynet sonderer mellem udviklingsmuligheder, anbefalinger og skærpede forhold.

- Ved en udviklingsmulighed peger tilsynet på potentiale, som der kan arbejdes videre med, hvis dagtilbuddet har fokus her.
- Ved en anbefaling råder tilsynet til, at der arbejdes videre med punktet.
- Ved skærpede forhold, vil der være tale om udviklingskrav, som skal udbedres i umiddelbar forlængelse af tilsynsbesøget.

Anbefaling, indendørs: Det anbefales, at der indrettes flere tematiserede legeområder i børnehøjde og at de nuværende styrkes, så det bliver tydeligt for børnene hvad de kan og må hvor.

Udviklingsmulighed, udenfor: Man kan med fordel overveje at styrke de tematiserede legeområder udendørs, bl.a. gennem visuel støtte til lege med cykler og evt. ved legehus- og sandkasseområdet.

Anbefaling: Man kan med fordel øge opmærksomheden på den guidede voksenstøtte til børnenes indbyrdes relationer og venskaber i det pædagogiske arbejde med de yngste børnegrupper. Her tænkes der særligt på hjælp til inddragelse i, eller vedligeholdelse af, en leg, for de børn der ikke selv formår at komme ind i legen eller forblive i en legerelation/aktivitet.

Udviklingsmulighed: Man kan med fordel arbejde undersøgende og konfliktmæglende ved konflikter børnene imellem, gennem brug af spejling og mentalisering, så børnene opfordres til at indtage andres perspektiver og så de selv får støtte til at indgå i situationer, hvor de kommer til at handle impulsivt/uhensigtsmæssigt.

Anbefaling: I den frie leg anbefales det, at etablere lege og aktiviteter med øje for de børn, der kan være i udsatte positioner i den selvorganiseret leg, med henblik på inklusion.

Udviklingsmulighed: Man kan med fordel øge opmærksomheden på personalet som faciliterende for børnenes indbyrdes leg, så alle børn indgår i legeoplevelser og relationer med hinanden.

Udviklingsmulighed: Det er forskelligt fra stue til stue i hvor høj grad der er indrettet med vægt på sprogstimulering. Man kan overveje, at anvende symboler og legetøjets navn på hylder mv., så det er tydeligt for børnene hvad der kan benyttes på hylder uden for barnets rækkevide.

6 Deltagere ved tilsynet

Ved det uanmeldte tilsyn i 2023 deltog:

- Tilsynsførende: konsulent i Læring og Udvikling samt Pædagogisk vejleder i Væksthuset
- Dagtilbudsleder og afdelingsleder i Solstrålen vuggestue